

ที่ ปช ๐๐๑๑/๐๑๓๘

สำนักงาน ป.ป.ช.

ถนนนนทบุรี อำเภอเมืองนนทบุรี

จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง มาตรการป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนามติคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๗ เรื่อง มาตรการป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตก่อสร้างอาคารจำนวน ๑ ชุด

๒. มาตรการป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสำนักงาน ป.ป.ช. ขอเสนอเรื่อง มาตรการป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตก่อสร้างอาคารมาเพื่อคณะกรรมการพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะกรรมการได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๖) การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการ

ปัจจุบันการขยายตัวของเมืองในด้านการก่อสร้างอาคารมากขึ้น โดยเฉพาะในภาพรวมของธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ มีแนวโน้มขยายตัวมากขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการขยายตัวของเมืองใหญ่ทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและเริ่มขยายตัวออกไปสู่เขตปริมณฑลไปจนถึงหัวเมืองใหญ่ในต่างจังหวัด ทำให้ความต้องการอสังหาริมทรัพย์สูงขึ้น รวมถึงการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่ส่งผลให้การก่อสร้างอาคารมีการทุจริตมากขึ้น เช่น การขอใบอนุญาตก่อสร้างที่พบการเรียกรับสินบน ส่งผลให้อาคารทรุด ตึกถล่ม ไฟไหม้อาคาร และเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชน โดยมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวข้องที่อาจเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการทำให้การเรียกรับสินบนกลายเป็นปัญหาที่บ่อนทำลายประเทศไทย การก่อสร้างที่อยู่อาศัยและโครงการของบริษัทพัฒนาที่ดินต้องจัดสรรงบสินบนทำให้ราคาสินค้าแพงเกินจริง ผู้ประกอบการต้องขอใบอนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขต องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และต้องจ่ายสินบนเพื่อให้โครงการเสร็จตามกำหนด

จากปัญหาดังกล่าว ทำให้การขออนุญาตออกใบอนุญาตก่อสร้างอาคารไม่ได้รับความสะดวกและเป็นธรรม เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กระทำการทุจริตโดยอาศัยช่องว่างของกฎหมายและระเบียบปฏิบัติที่ทางราชการวางไว้เพื่อประโยชน์ของตนเองและพวกพ้องทำการกลั่นแกล้ง หน่วงเหนี่ยว เพื่อยืดเวลาในการออกใบอนุญาต ทำให้ฝ่ายผู้มาติดต่อขออนุญาตเกิดความล่าช้า ส่งผลให้การเริ่มดำเนินการก่อสร้างอาคารดังกล่าวเกิดความล่าช้าไปด้วย ซึ่งทำให้เกิดผลเสียต่อฝ่ายผู้มาติดต่อขออนุญาตเป็นอย่างมาก

/๒. ความเร่งด่วน...

“ซื่อสัตย์ เป็นธรรม มีอาชีพ โปร่งใส ตรวจสอบได้”

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริต การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ และเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมาตรการใดที่เป็นช่องทางให้มีการทุจริต หรือประพฤติมิชอบ หรือเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีต่อราชการได้

๓. สาระสำคัญและข้อเท็จจริง

คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้ว เห็นสมควรเสนอมาตรการป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ต่อคณะรัฐมนตรี ตามนัยมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อเสนอแนะให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริต การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม และเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมาตรการใดที่เป็นช่องทางให้มีการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ หรือเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีต่อราชการได้

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

ปัญหาการทุจริตเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตก่อสร้างอาคารมักเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เรียกรับสินบนเพื่อเร่งกระบวนการออกใบอนุญาตก่อสร้าง ส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อจ่ายสินบนเหล่านี้ ทำให้ต้นทุนการก่อสร้างสูงขึ้น ซึ่งสุดท้ายจะสะท้อนออกมาในราคาขายอสังหาริมทรัพย์และค่าจ้างบริษัทรับสร้างบ้านที่สูงเกินจริง ปัญหานี้เกิดขึ้นในทุกพื้นที่ของประเทศไทย โดยสินบนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้โครงการก่อสร้างสามารถดำเนินต่อไปได้และเสร็จสิ้นตามกำหนด

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

ไม่มี

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ ๗๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๗ พิจารณา แล้วมีมติเห็นชอบร่างมาตรการป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ตามที่เสนอ และให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๒ (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

๗. ขอกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๒ “คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจเสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล องค์การอิสระ หรือองค์กรอัยการ ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริต การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

/(๒) จัดให้มี...

“ข้อสังเกต เป็นธรรม มีอาชีพ โปร่งใส ตรวจสอบได้”

(๒) จัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนอย่างเข้มงวด

(๓) เสนอแนะให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมาตรการใดที่เป็นช่องทางให้มีการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ หรือเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีต่อราชการได้”

...”

๘. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ/คณะกรรมการเจ้าของเรื่อง

คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้กระบวนการออกใบอนุญาตก่อสร้างอาคารของประเทศเป็นกระบวนการที่โปร่งใส เป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดความน่าเชื่อถือของประชาชนและผู้มาติดต่อขอออกใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ และเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมเกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร จึงเห็นควรมีข้อเสนอ ดังนี้

๑) เห็นควรให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเร่งรัดในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีการขออนุญาตก่อสร้าง หรือตัดแปลงอาคารออนไลน์ และการขอใบรับรองการก่อสร้าง หรือตัดแปลงอาคารทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ และกำหนดแผนและระยะเวลาในการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบเทคโนโลยีการขออนุญาตก่อสร้าง หรือตัดแปลงอาคารออนไลน์ให้ชัดเจน พร้อมทั้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา) เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีการขออนุญาตก่อสร้าง หรือตัดแปลงอาคารออนไลน์ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยให้สามารถเข้าถึงข้อมูล และพัฒนาระบบติดตามการขออนุญาตออนไลน์ เพื่อตรวจสอบถึงสถานะของการพิจารณาอนุมัติอนุญาต ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารของหน่วยงานได้ เพื่อเป็นการลดช่องทางการติดต่อระหว่างผู้รับบริการและเจ้าหน้าที่ผู้อนุญาตโดยตรง จะทำให้การดำเนินการอนุญาตเป็นไปด้วยความรวดเร็วขึ้น ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายของผู้มาติดต่อ และลดการใช้ดุลพินิจ การทุจริตเรียกรับผลประโยชน์ในการออกใบอนุญาตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) กระทรวงมหาดไทยควรพัฒนาระบบ One Stop Service โดยการเชื่อมโยงการอนุมัติอนุญาต ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ ควรบูรณาการการทำงานร่วมกัน และเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน รวมถึงควรมีการเปิดเผยข้อมูลทุกหน่วยงาน โดยการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐต้องคำนึงถึงมาตรฐานของข้อมูล คุณภาพของข้อมูล ความสะดวกในการนำไปใช้ต่อของผู้ใช้งานข้อมูล และส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่หน่วยงานภาครัฐเปิดเผย ให้ประชาชนเข้าถึงได้ครบถ้วน ง่าย สะดวก ไม่มีค่าใช้จ่ายและไม่มีการจำกัด การมีข้อมูลที่ครบถ้วนที่ภาครัฐเปิดเผยจะสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนได้

๓) ควรใช้กลไกการตรวจสอบโดยเอกชน (third party inspector) เข้ามามีบทบาทร่วมตรวจแบบแปลนและการก่อสร้างทั้งในขั้นตอนก่อนก่อสร้าง ขั้นตอนระหว่างก่อสร้าง และขั้นตอนหลังก่อสร้าง เช่นเดียวกับในต่างประเทศ โดยการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ทั้งในส่วนพระราชบัญญัติและกฎกระทรวง รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง แต่อำนาจในการพิจารณาออกใบอนุญาตยังคงเป็นอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นเช่นเดิม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าการตรวจสอบความปลอดภัยอาคารมีมาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนด โดยต้องกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของนายตรวจเอกชนให้รัดกุม

/เพื่อให้การ...

“ชื่อสัตย์ เป็นธรรม มีอาชีพ โปร่งใส ตรวจสอบได้”

เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของนายตรวจเอกชนเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ ถูกต้อง และโปร่งใส ซึ่งจะทำให้การพิจารณารวดเร็วลดปัญหาการเรียกรับผลประโยชน์ได้ รวมถึงแก้ปัญหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่เพียงพออีกด้วย

๔) ควรจัดให้มีคู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการพิจารณาออกใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร และประชาชนที่ขอใบอนุญาตดังกล่าว โดยเป็นคู่มือเกี่ยวกับรายละเอียดการพิจารณาอาคาร หรือดัดแปลง อาคารแต่ละประเภท พร้อมทั้งจัดทำในรูปแบบอินโฟกราฟิกส์ (Infographics) รวมถึงการมีรายการตรวจสอบ (Checklist) ที่เป็นมาตรฐานกลาง เพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต และควรจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่ เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ในกระบวนการอนุมัติ อนุญาต อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และสามารถทำงานได้อย่างถูกต้อง ลดปัญหาการเกิดความเข้าใจผิดระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชน

๕) ควรจัดให้มีระบบการแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนและ วิธีการ ตลอดจนสิทธิที่ได้รับในการแจ้งเบาะแสการทุจริต ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ พระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และกฎ ก.พ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการให้บำเหน็จความชอบ การกันเป็นพยาน การลดโทษ และการให้ความคุ้มครองพยาน พ.ศ. ๒๕๕๓

๖) มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักร่วมกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องจัดทำแนวทางการดำเนินการตามมาตรการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อประกอบการพิจารณาและ มีมติมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติต่อไป

ทั้งนี้ ให้กระทรวงมหาดไทยรายงานผลการขับเคลื่อนมาตรการฯ เสนอต่อสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นประจำทุกปีด้วย

(รายละเอียดมาตรการฯ ปรากฏตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจเอก

(วัชรพล ประสารราชกิจ)

ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

สำนักมาตรฐานเชิงรุกและนวัตกรรม

โทร. ๐ ๒๕๒๘ ๔๘๐๐ ต่อ ๗๑๕๔ (กดวิทย์)

โทรสาร ๐ ๒๕๒๘ ๔๐๐๔

www.nacc.go.th